

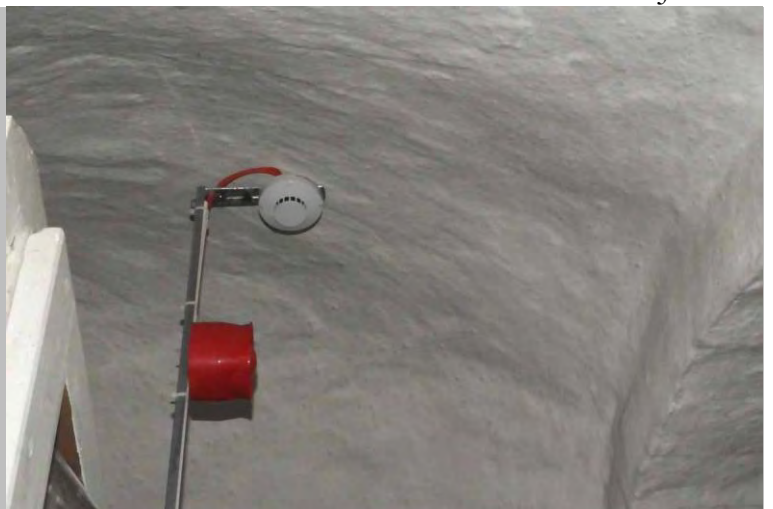

2017: 52

Farhults kyrka, installation av brandlarm

Antikvarisk medverkan, 2017

Petter Jansson

Rapport 2017:52

Farhults kyrka, installation av brandlarm

Antikvarisk medverkan 2017
Farhults socken, 1216
Höganäs kommun
Skåne län
Petter Jansson

**Regionmuseet
Kristianstad**
Landsantikvarien i Skåne

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Tomegapsgatan 22
223 50 Lund

www.regionmuseet.se

© 2017 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2017: 52
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Brandlarmsinstallation över orgelläktaren
Fyndteckningar mm:
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

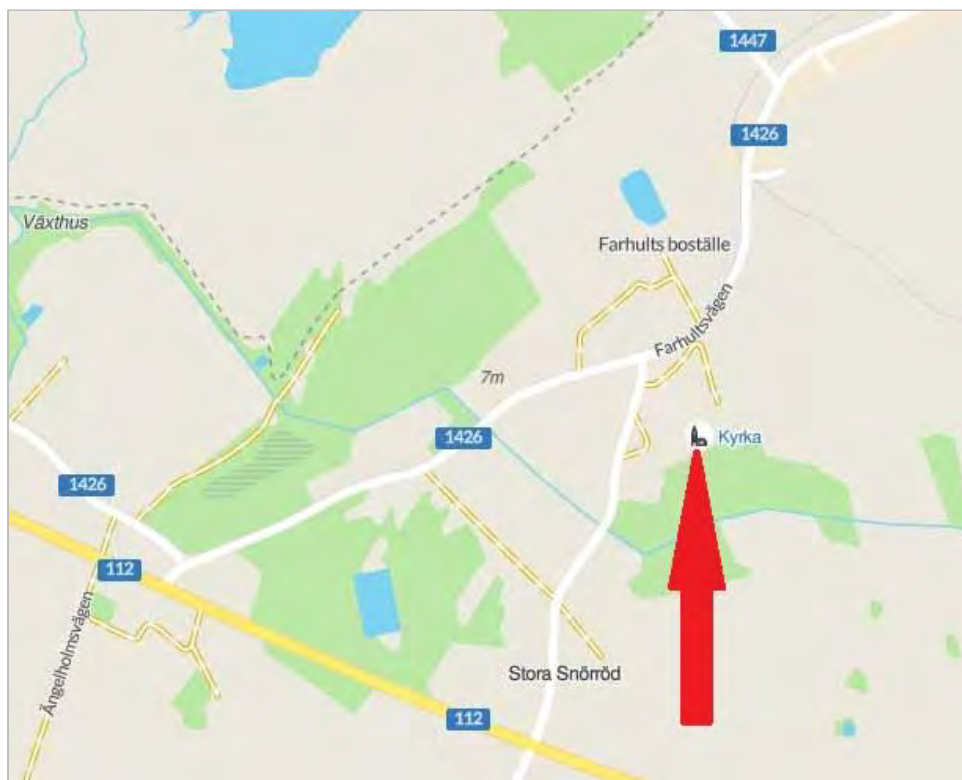
Farhults kyrka, installation av brandlarm

Innehåll

Inledning	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Skyddsföreskrifter enligt KML	6
Skadebild/ Motiv för åtgärder	6
Utförda åtgärder	6
Avvikelser från handlingar	6
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	6
Övriga handlingar med relevans för ärendet	7

Skånekarta med Höganäs kommun rosafärgad

Detalj-karta med kyrkans läge markerat med röd pil.

Inledning

Under december 2017 installerades brandlarm i Farhults kyrka, dels i form av aspirerande system supplerat av trådbundna detektorer i vindsutrymmen, dels i form av linjedetektor och trådbundna detektorer i kyrkorum. En ny brandlarmscentral installerades under orgelläktare och nyckelskåp i närliggande byggnad utanför kyrkogården.

Administrativa uppgifter

Objekt	Farhults kyrka
Socken	Farhults socken
Arbetshandlingar	
Länsstyrelsens beslut	2014-07-03, dnr: 433-17185-2014
Regionmusets dnr	L 12.30-509-14, 1286
Byggherre	Kulla pastorat
Byggleddare	Eva-Marie Nilsson
Kontrollant, pastoratet	Mikael Håkansson
Huvudentreprenör	Securitas, Malmö
Underentreprenör	Stanley, Malmö; Emil Lundgren, Helsingborg
Antikvarisk medverkande	Regionmuseet Kristianstad/ Landsantikvarien i Skåne genom Petter Jansson
Byggnadstid	December 2017
Antikvarisk slutbesiktning	2017-12-15
Bidrag	KAE

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Kyrkan är ursprungligen en romansk stenkyrkobyggnad, sannolikt uppförd under 11-1200- talet med från början absid i öster, kor och långhus. Västtornet av gråsten och tegel är från senare medeltid, det har också funnits ett vapenhus åtminstone utanför långhusets sydportal. Sannolikt under 1400- talet slogs tegelvalv i kyrkan. Stora delar av senare medeltida taklag finns bevarade över kyrkans lågdelar, framförallt långhusdelen och i tornet.

Kyrkan har i gestaltning exteriört en tydlig medeltida lantkyrkoprägel med senare tids typiska ytskikt och tekniska tillägg. Även interiört är de medeltida/äldre dragen tydliga med exempelvis de tidigotiska kalkmålningarna i absidvalvet och altarpupsatsen samt predikstolen från 1600- talet. Den traditionella interiören förstärks av den slutna heltäckande målade bänkinredningen från 1950- talet.

Skyddsföreskrifter enligt KML

Kyrkan skyddas som Kyrkligt kulturminne enligt Kulturmiljölagen. Detta innebär att *"Kyrkobyggnader och kyrkotomter skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas."* 4 kap. 2§.

Skadebild/ Motiv för åtgärder

Kyrkan har höga kulturhistoriska värden exempelvis i form av välbevarade senare medeltida taklag och en rad värdefulla inventarier och saknade tidigare gott brandskydd.

Utförda åtgärder

I långhus- korpartiet installerades linjedetektor på orgelläktare med reflektor i södra korfönstret. Över orgelhus, under läktaren samt i vindfång installerades trådbundna optiska branddetektorer. Brandcentral placerades på tornbågsväggen söder om tornbågen.

I vindsutrymmen(långhus, kor, absid och torn) installerades aspirerande system med sugklocka på tornets östra vägg på befintlig skiva för elinstallationer. I tornet kompletterades med trådbundna optiska branddetektorer.

Utrustningsplacering, kabel/rörförläggning utfördes genomgående anpassat diskret i möjligaste mån i anslutning till befintlig kabeldragning/placerad utrustning. Så långt som möjligt undveks nya infästningar och nya håltagningar minimerades, kablar och rör stripsades på befintliga rör/kablar eller fästes med diskreta klammer.

Reflektorn till lågdelarnas linjedetektor fästes i recent murverk i sentida fönsteröppning, detektor över orgel och linjedetektorns sändare fästes i orgelhusets ramverk.

Avvikelser från handlingar

I långhusdelen ersattes föreslaget samplat system av linjedetektor och trådbundna optiska detektorer ovanför/under läktare, för att inte oroa valvkonstruktion med möjlighet till ökad sprickbildning. Samplat system hade krävt förstora håltagning i valv.

Larmcentral sattes på tornbågens(recenta) södra del för att möjliggöra diskretare kabeldragningar och minskade nya håltagningar.

Nyckelskåp sattes på friliggande byggnad utanför i nära anslutning till kyrkogården.

Vid den antikvariska slutbesiktningen var inte utrustning/detektorer/kablage i kyrkorum inmålade vilket skall göras i pastoratets regi.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Renoveringsarbetena har präglats av mycket god dialog med beställare och entreprenörer. Arbetena bedöms hänsynsfullt och varsamt utförda med god anpassning

till kyrkans kulturhistoriska värden och minsta möjliga förändring. Arbetena bedöms hantverksmässigt mycket väl utförda och bedöms inte ha förändrat kyrkans karaktär mer än att ge diskret och anpassat synliga installationer. Arbetena följdes av stort intresse från församlingen och bidrog till ökad kunskap om och intresse för bevarande av kyrkans värden och hantverkstekniker.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

2017-10-02

Securitas, Malmö, offert

2017-11-17

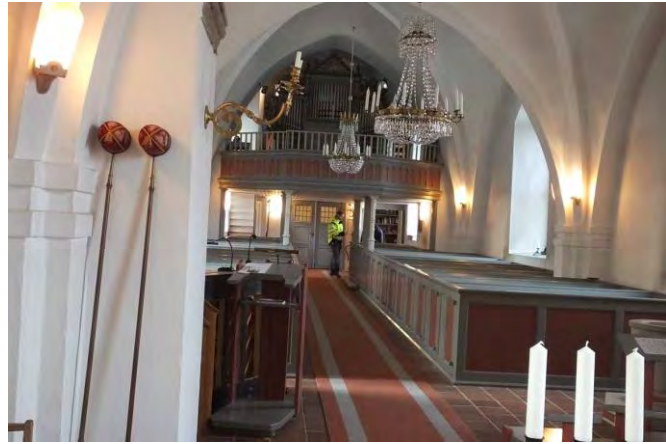
Regionmuseet, mail till Kulla pastorat ang. muntligt tillstånd för linjedektorsystem i kyrkorum.

Lund 2018-02-07

Petter Jansson

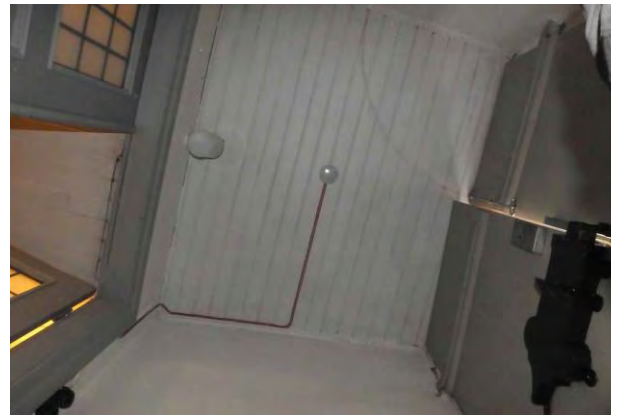

Inprovning av linjedektorns sändarplacering på orgelläktaren.

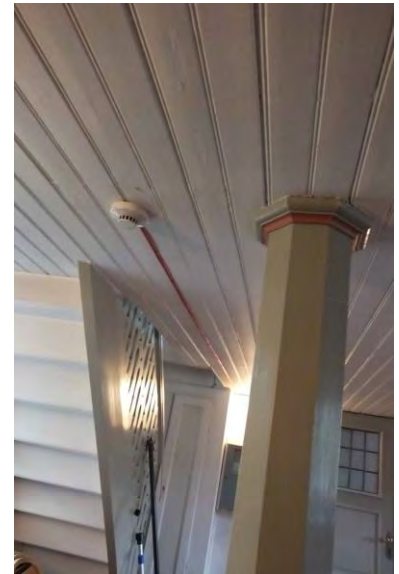

Kyrkans interiör och långbusvind före brandlarmsinstallationen.

Installationer i kyrkorum och vindsutrymmen.

Regionmuseets E-rapportserie 2017

Kulturmiljö

1. Stora Herrestads kyrka – utvändig renovering, Stora Herrestads sn, AM, Kerstin Börjesson, 2014-2016
2. Bolshögs kyrkogård, Bolshög sn, VP, Linn Ljunggren och Tony Svensson, 2017
3. Östra Vemmerlövs kyrkogård, Östra Vemmerlöv sn, VP, Linn Ljunggren och Tony Svensson, 2017
4. Stävie kyrka – fasad- och takrenovering, Stävie sn, AM, Maria Sträng, 2016
5. Fuglie kyrkogård, Fuglie sn, VP, Linn Ljunggren och Tony Svensson, 2017
6. Skegrie kyrkogård, Skegrie sn, VP, Linn Ljunggren och Tony Svensson, 2017
7. Västra Tommarp, Västra Tommarp sn, VP, Linn Ljunggren och Tony Svensson, 2017
8. Sofia Albertina kyrka, Landskrona sn, AM, Anna Rabow, 2016-2017
9. Mariakyrkan, Båstad sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2016-2017
10. Skånelinjen, Fördjupad inventering, Johan Dahlén, Per Holmgren, Emelie Petersson, Brita Tronde, 2016
11. Örkened kyrkogård, Örkened socken, VP, Åsa Jakobsson och Cissela Olsson, 2017
12. Västra Hoby kyrka – Invändig omgestaltning, Västra Hoby sn, AM, Linn Ljunggren, 2017
13. Stadshallen i Lund, Lunds domkyrkoförsamling, AF, Anna Rabow, 2017
14. Loshult kyrkogård, Loshult sn, VP, Emelie Petersson, Tony Svensson, och Åsa Eriksson Green, 2017
15. Torsebro krutbruk, restaurering av stenmur, Färlöv sn, AM, Johan Dahlén, 2017
16. Osby kyrkogård, Osby sn, VP, Cissela Olsson, Emelie Petersson, Tony Svensson, Åsa Eriksson Green, 2017
17. En axel och fyra vingar – Bröddarps mölla blir körbar igen, Västra Ingelstad sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2015-2017
18. Farstorps kyrkogård, Farstorps sn, VP, Åsa Eriksson Green, Emelie Petersson, Åsa Jakobsson och Tony Svensson, 2017
19. Haga-området i Hässleholm, Hässleholm sn, KU, Maria Johansson, Emelie Petersson och Cissela Olsson, 2017
20. Skrivaremöllan, Torna Hällestad sn, DK, Anna Rabow, 2017
21. Skjulet, Torekov sn, AM, Maria Johansson, 2017
22. Visseltofta kyrkogård, Visseltofta sn, VP, Maria Johansson och Tony Svensson, 2017
23. Valleberga kyrka – rampanläggning, Valleberga sn, AM, Linn Ljunggren, 2017
24. Ballingstorpsgården – arbeten på stallet, Kviinge sn, AM, Emelie Petersson, 2017
25. Emmislöv kyrka – utvändig renovering av tornet, Emmislövs sn, AM, Emelie Petersson, 2017
26. Häljarps mölla – Finjustering av kronhjul och segel, Tofta sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2017
27. Norra kapellet i Telleborg, Om- och tillbyggnad 2016, Trelleborg sn, AM, Kerstin Börjesson, 2016-2017
28. Revinge kyrka – utvändig torntrappa, Revinge sn, AM, Maria Sträng, 2017
29. Helsingborgs krematorium – renovering värme och ventilation, Helsingborg sn, AM, Maria Sträng, 2016-2017
30. Återställande av "Bänken", f.d. Riksbanken i Kristianstad, Kristianstad sn, AM, Maria Johansson, 2017
31. Västra Vram kyrka – byte av plåttäckning, V Vrams sn, AM, Kerstin Börjesson, 2017
32. Ålabodarna vid Ravlunda skjutfält, Maglehem och Ravlunda sn, DK, Emelie Petersson och Anna Rabow, 2017
33. Den skånska fruktodlingens kulturarv, Landskap, mångfald och tradition, PJ, Cissela Olsson, 2017
34. Tyringe kyrka, underhållsplan 2017, Finja sn, BAD, Helén Lilja, 2017
35. Tomelilla Byagårds tak, Tryde sn, AM, Anna Rabow, 2017
36. Adam & Eva, restaurering av kalkugnar, Bjärsjölagård, Kärrstorps sn, AM, Johan Dahlén, 2017
37. Loshult kyrka – larminstallation, Loshult sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2017
38. Stora Herrestads kyrka – invändig renovering, St Herrestads sn, AM, Kerstin Börjesson, 2015-2017
39. Brytestuga i Spjutseröd, Perstorps sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2017
40. Örumshuset – tak och invändiga arbeten, Hörups sn, AM, Anna Rabow, 2017
41. Röke kyrka, Röke sn, AM, Åsa Eriksson Green, 2017
42. Takomläggning och fasadrenovering av f.d. Posthuset i Kristianstad, Kristianstad sn, AM, Maria Johansson, 2017
43. Maglehems kyrka – bänkar, pannrum och el, Maglehems sn, AM, Linn Ljunggren, 2017
44. Östra Nöbbelöv – utvändig renovering, Östra Nöbbelöv sn, AM, Linn Ljunggren, 2017
45. Kvistofta kyrkogård, Kvistofta sn, VP, Rebecca Olsson, 2017
46. Bårslöv kyrkogård, Bårslövs sn, VP, Rebecca Olsson, 2017
47. Allhelgonakyrkan Råå – renovering tak, fasad och terrass, Raus sn, AM, Maria Sträng, 2017

48. Stora Hammars nya kyrka – invändig renovering, Stora Hammars sn, AM, Maria Sträng, 2017
49. Kyrkskolan i Hässleholm, Hässleholms sn, KA, Maria Johansson och Helene Stalin Åkesson, 2017
50. Elinebergskyrkan – installation invändig hiss, Raus sn, AM, Maria Sträng, 2017
51. Gudmuntorps kyrka, renovering av tornfasader och tak, Gudmuntorps sn, AM, Petter Jansson, 2017
52. Farhults kyrka, installation av brandlarm, Farhults sn, AM, Petter Jansson, 2017

